

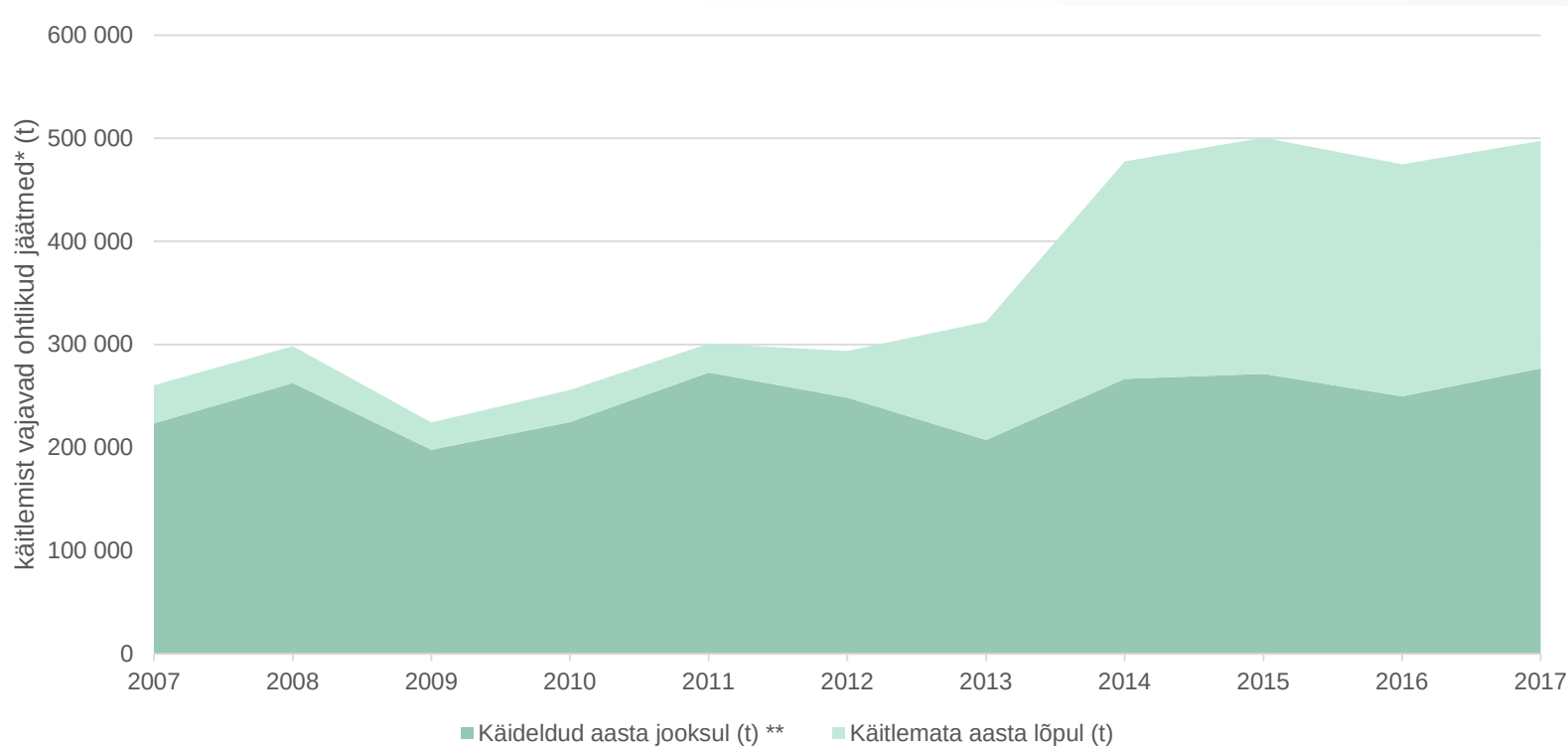
Ohtlike ja radioaktiivsete jäätmete käitlemine

Järelaudit 2015. aasta auditile

Airi Andresson, auditijuht

Riigieelarve kontrolli erikomisjon
15.10.2018

Käitlemist vajavad ohtlikud jäätmed on hakanud ettevõtete juures kuhjuma

Andmete kontroll on paranenud. Kontrolli toetavat infosüsteemi ei ole veel

- Paranenud on Keskkonnaameti ja Keskkonnainspektsiooni infovahetus. Ühised kontrollkäigud on kasulikud mõlemale.
- Keskkonnaameti juures tegutseb jäätmekomisjon, mis aitab luua ühtset halduspraktikat ning aitab tõlgendada õigusakte.
- Alates 2016. aastast tuleb kõik jäätmearuanded esitada riigile elektroonselt, kuid nende kontroll võtab aega kuni 6 kuud.
- Ametnikud võrdlevad keskkonnaloas lubatud tegevusi jäätmearuandes esitatuga endiselt nõ käsitööna. KOTKAS andmebaasi analüüsimoodul ei valmi enne 2020.

Vaivara ohtlike jäätmete käitluskeskuse puhul tuleb otsustada omandivorm ning riigi ootused

- 2014-2018 on Vaivarasse investeeritud ca 3 mln eurot;
- Prügila sulgemisreservi raha katab vaid 2/3 vajadusest;
- Uue nõrgveepuhasti tööga on endiselt probleeme;
- Keskkonnaagentuur vastutab ladestusala sulgemise, investeeringute ja vara eest, kuid eelarvet selleks pole.
- Praegune operaator tegutseb kuni aastani 2022. Operaatoril pole kohustust varasse investeerida.

Tehislike radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga planeerimisega tuleb jätkata

- Lõppladustuspaiga rajamine ja Paldiski tuumaobjekti reaktorisektsioonide lammutamiseks kulub hinnanguliselt 90 mln eurot.
- Ekspertide hinnangul võib projekti edasilükkamisel halveneda Paldiski tuumaobjekti olukord, mis võib kaasa tuua täiendava kulu kuni 50 mln eurot.
- Järgmise sammuna tuleks leida raha keskkonnauuringute tegemiseks – hinnanguliselt 5,6 mln eurot.

NORM- jääkide/jäätmete käitlemise osas puudub selgus ja pikaajaline plaan

- Kehtiv radioaktiivsete jäätmete riiklik tegevuskava ei anna arvestatavaid suuniseid;
- NORM- jääke on kogunenud üle 430 t ning praegu kaalutav käitlusviis on lubatav vaid 5 aastaks;
- Joogivee puhastamisel tekib NORM-jäätmeid ning need seisavad praegu ettevõtte territooriumil.

Olulisemad otsustuskohad

- Ohtlike jäätmete kuhjumise vältimiseks tuleb kehtestada tagatisraha jäätmete vaheladustamisele.
- Ohtlike jäätmete vähendamise ning taaskasutamise kohta peab KeM 2020 valmivas ringmajanduse kavas seadma selged ja mõõdetavad eesmärgid ning tegevused.
- KeM peab otsustama Vaivara ohtlike jäätmete kogumiskeskusele sobiva juriidilise vormi ning hindama ka pikaajalisi investeeringuvajadusi.
- 2018. aasta lõpuks uuendatav radioaktiivsete jäätmete riiklik tegevuskava peab nägema ette pikaajalised võimalused, kuidas tohib Eestis käidelda NORM-jäätmeid ja jääke.